

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๑

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ฉนมรรค

อ.วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ (๗ ข.ม.)

- วันที่ ๑๘ พ.ค. ๖๕ (ครั้งที่ ๑) - ๑ ข.ม.

- วันที่ ๘ มิ.ย. ๖๕ (ครั้งที่ ๒-๓) - ๒ ข.ม.

- วันที่ ๒๒ มิ.ย. ๖๕ (ครั้งที่ ๔-๕) - ๒ ข.ม.

- วันที่ ๖ ก.ค. ๖๕ (ครั้งที่ ๕-๖) - ๒ ข.ม.

อ. อภิชาติ คงชาติ (๘ ข.ม.)

สถิติเนติ รวม ๕๕ สมัย (สมัย ๒๐ - ๗๕)

- ยืม ๖ ครั้ง

- คำ ๑๑ ครั้ง

- จำนอง ๑๕ ครั้ง

- คำ+จำนอง ๗ ครั้ง

- ยืม+คำ ๕ ครั้ง

- จำน่า ๓ ครั้ง,

- ยืม+จำนอง, จำน่า+จำนอง

อย่างละ ๒ ครั้ง

- ยืม+จำนำ, คำ+จำนำอย่างละ ๑ ครั้ง

- ยืม+คำ+จำนอง+จำนำ, ยืม+คำ+จำนอง,

ยืม+จำนอง+จำนำอย่างละ ๑ ครั้ง

สถิติเนติ รวม ๕๕ สมัย ยืมออก ๑๘ ครั้ง

- ยืม ๖ ครั้ง ม.๖๔๓,๖๕๓,๖๕๔

- ยืม+คำ ๕ ครั้ง ม.๖๕๒,๖๕๓,๖๕๕

- ยืม+จำนอง ๒ ครั้ง ม.๖๕๓

- ยืม+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๔๐,๖๔๔

- ยืม+จำนอง+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๕๔

- ยืม+คำ+จำนอง ๑ ครั้ง ม.๖๕๓

- ยืม+คำ+จำนอง+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๕๒

(สรุป ม.๖๕๒ - ๖๕๖)

ทรัพย์สิน ข้อ ๑ บุคคลสิทธิ ข้อ ๒-๗ ครอบครัวรวม ข้อ ๘

ทรัพย์-ที่ดิน นิติกรรมสัญญา หนี้ ละเมิด(ข้อ ๒-๗) ครอบครัวรวม
ซื้อขายฯ ยืมฯ ค้ำประกันฯ หุ้นส่วนฯ(ข้อ ๔-๗)

ยืม คำฯ ข้อ ๒-๓

๑. การเกิดสัญญาและผล

๒. ความสมบูรณ์(บุคคล

-เจตนา-วัตถุประสงค์)

๓. เลิกสัญญาบททั่วไป

๔. มัดจำ- เบี้ยปรับ

๕. หนี้

ยืม คำฯ ในข้อ ๕ บรรพ ๓

๑. ลักษณะสัญญา

(แบบ,หลักฐาน)

๒. ผลของสัญญา

๓. สิทธิหน้าที่ของคู่สัญญา

(ขอบเขตความรับผิด)

๔. การฟ้องบังคับ

๕. การเลิกหรือความระงับ

ยืม

๑. ยืมใช้คงรูป

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป
- ๓) ความรับผิดผู้ยืมฯ
- ๔) ความระงับของ ส.ญ.ฯ
- ๕) อายุความ

๒. ยืมใช้สิ้นเปลือง

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้สิ้นเปลือง
- ๓) อายุความ

๓. ยืมเงิน

๑. ยืมใช้คงรูป

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ (ใช้คงรูป+ไม่มี+ไม่โอน+ส่งมอบ+ตัวผู้ยืม)
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมฯ (ม.๖๔๒+ม.๖๔๓+ม.๖๔๔+ม.๖๔๐, ๖๔๖+ม.๖๔๓)
- ๓) ความรับผิดผู้ยืมฯ (ม.๖๔๓ เมื่อคิดหน้าที่เท่านั้น ฎ.๒๗๖๖/๕๑)
- ๔) ความระงับของสัญญาฯ (ม.๖๔๘+อื่นๆ)
- ๕) อายุความ (ม.๖๔๕+ม.๑๕๓/๓๐)

๑. ยืมใช้คงรูป

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ (ม.๖๔๐, ๖๔๑)
 - (๑) ใช้ทรัพย์สินคงรูป
 - (๒) ไม่มีค่าตอบแทน
 - (๓) ไม่โอนกรรมสิทธิ์
 - (๔) บริบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สิน
 - (๕) ถือเอาตัวผู้ยืมเป็นสาระสำคัญ

๑. ยืมใช้คงรูป

- (๑) ใช้ทรัพย์สินคงรูป
 - ส่วนใหญ่เป็นวัตถุมีรูปร่างจำพวกสังหาริมทรัพย์
 - แต่เห็นว่าจะรวมถึงวัตถุไม่มีรูปร่างและอสังหาริมทรัพย์ด้วย

๑. ยืมใช้คงรูป

- (๒) ไม่มีค่าตอบแทน
 - ม.๖๔๐ “ใช้สอยทรัพย์สินสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เปล่า”
 - ถ้ามีค่าตอบแทนไม่ใช่เรื่องยืมอาจเป็นเช่าทรัพย์สิน

๑. ยืมใช้คงรูป

- (๒) ไม่มีค่าตอบแทน
 - ตัวที่ไม่มีค่าตอบแทน ผู้ให้ยืมจึงไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องหรือการรอนสิทธิ ต่างจากเช่าทรัพย์สิน

๑. ยืมใช้คงรูป

- (๓) ไม่โอนกรรมสิทธิ์
 - ม.๖๔๐ “...ตกลงจะคืนทรัพย์สินนั้น...”
 - คืนทรัพย์สินนั้น ทรัพย์สินอื่นไม่ได้ จึงได้ชื่อว่า “คงรูป”
 - ผู้ให้ยืมไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ (ฎ.๕๒๖/๒๘, เนติศมัย ๕๓) คล้ายเช่าทรัพย์สิน
 - ผู้ยืมจะอ้างว่าผู้ให้ยืมไม่ใช่เจ้าของไม่ได้
 - ถ้าเกิดภัยพิบัติโดยมิใช่ความผิดของผู้ยืม ผู้ให้ยืมต้องรับผิดชอบในบาปเคราะห์นั่นเอง
 - เจ้าของก็จำหน่ายจ่ายโอนได้และได้ดอกผล

๑. ยืมใช้คงรูป

(๔) บริบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สิน

- ม.๖๔๑ “...บริบูรณ์เมื่อส่งมอบ...”
- ถ้าไม่ส่งมอบไม่โมฆะแต่ยังไม่เกิดผลผูกพัน ยังไม่เกิดสิทธิและหน้าที่ตาม ส.ญ.
- การส่งมอบเทียบ ม.๔๖๒
- ผู้ยืมมีสิทธิครอบครองติดตามทรัพย์สินได้ (ฎ.๑๔๐๓/๓๘)
- ส.ญ.จะให้ยืมใช้คงรูปเห็นว่าไม่น่าจะมีได้

๑. ยืมใช้คงรูป

(๕) ถือเอาตัวผู้ยืมใช้คงรูปเป็นสาระสำคัญ

- ม.๖๔๘ “...ระงับสิ้นไปด้วยมรณะแห่งผู้ยืม”
- ปกติยอมเพ็งเล็งถึงคุณสมบัติของผู้ยืมว่าสมควรได้รับความไว้วางใจในการใช้ด้วยความ ระมัดระวัง และดูแลรักษาทรัพย์สินที่ยืมอย่างดีหรือไม่
- ผู้ยืมตาย ส.ญ.ยืมใช้คงรูประงับ
- ผู้ให้ยืมตาย ส.ญ.ยืมใช้คงรูปไม่ระงับ
- ลักษณะเดียวกับเช่าทรัพย์สิน

๑. ยืมใช้คงรูป

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ (ใช้คงรูป+ไม่มี+ไม่โอน+ส่งมอบ+ตัวผู้ยืม)
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมฯ (ม.๖๔๒+ม.๖๔๓+ม.๖๔๔+ม.๖๔๐,๖๔๖+ม.๖๔๓)
- ๓) ความรับผิดชอบผู้ยืมฯ (ม.๖๔๓ เมื่อคิดหน้าที่เท่านั้น ฎ.๒๗๖๖/๕๑)
- ๔) ความระงับของสัญญาฯ (ม.๖๔๘+อื่นๆ)
- ๕) อายุความ (ม.๖๔๕+ม.๑๕๓/๓๐)

๑. ยืมใช้คงรูป

๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป

- จ่าย (ม.๖๔๒)
- ใช้ (ม.๖๔๓)
- สงวน (ม.๖๔๔)
- คืน (ม.๖๔๐, ๖๔๖)
- บำรุง (ม.๖๔๓)

๑. ยืมใช้คงรูป

๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป (จ่าย)

- ม.๖๔๒ “ค่าชดเชยธรรมเนียม...ค่าส่งมอบ...ค่าส่งคืน...ผู้ยืมเป็นผู้เสีย”
- ส่วนสถานที่ส่งมอบ ถ้าไม่ได้ตกลงกันเป็นไปตาม ม.๓๒๔ คือ ณ สถานที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ในเวลา ยืม

๑. ยืมใช้คงรูป

๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป (ใช้)

- ม.๖๔๓ “...ถ้า
- เอาไปใช้การอย่างอื่นนอกจากการอันเป็นปกติ..
- นอกจากการอันปรากฏในสัญญา...
- เอาไปให้บุคคลภายนอกใช้สอย
- เอาไปไว้นานกว่าที่ควรจะทำ
- ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบ...แม้ถึงจะเป็นเพราะ
- เหตุสุดวิสัย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า...
- ฝ่ายผู้ให้ยืมบอกเลิกสัญญาตาม ม.๖๔๕

๑. ยืมใช้คงรูป

๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป (สงวน)

- ม.๖๔๔ “...สงวนทรัพย์สินที่ยืม...เช่นวิญญูชน...”
- เทียบกับกรณีคนธรรมดาทั่วไปจะมีพฤติการณ์ในการดูแลทรัพย์สินนั้นๆ อย่างไร
- อนุทินของทรัพย์สินแต่ละประเภทด้วย
- ฝ่ายินผู้ให้ยืมบอกเลิกสัญญาตาม ม.๖๔๕
- เทียบ ฎ.๖๐๓/๒๕๕๐ , ๑๐๐๘๒/๕๑, ๓๕๓๕/๔๕

๑. ยืมใช้คงรูป

๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป (คืน)

- ม.๖๔๐ “...คืน...เมื่อใช้สอยเสร็จแล้ว”
- ม.๖๔๖ “ถ้ามิได้กำหนดเวลา...ใช้สอยทรัพย์สินนั้นเสร็จ...ในสัญญา ...”
- “ถ้าเวลาก็มิได้กำหนด...สัญญาก็ไม่ปรากฏ...เรียกของคืนเมื่อไรก็ได้”
- แสดงว่ากำหนดเวลาได้เช่นเดียวกับเช่าทรัพย์สินก็ต้องคืนตามเวลา (ฎ.๓๓๘/๒๕๓๕)
- ค่าใช้จ่ายในการคืนตาม ม.๖๔๒
- ผู้ยืมไม่ยอมคืนเป็นทั้งผิดสัญญาและละเมิด

๑. ยืมใช้คงรูป

๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป (บำรุง)

- ม.๖๔๗ “ค่าใช้จ่าย...การบำรุงรักษา...”
- ผู้ยืมจ่ายเพื่อการบำรุงรักษาตามปกติ
- ถ้าไม่ได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ยืมจะเรียกคืนไม่ได้

๑. ยืมใช้คงรูป

๑) ลักษณะสัญญาฯ (ใช้คงรูป+ไม่มี+ไม่โอน+ส่งมอบ+ตัวผู้ยืม)

๒) หน้าที่ผู้ยืมฯ (ม.๖๔๒+ม.๖๔๓+ม.๖๔๔+ม.๖๔๐, ๖๔๖+ม.๖๔๗)

๓) ความรับผิดผู้ยืมฯ (เมื่อผิดหน้าที่เท่านั้น ฎ.๒๓๖๖/๕๑)

๔) ความระงับของสัญญาฯ (ม.๖๔๘+อื่นๆ)

๕) อายุความ (ม.๖๔๕+ม.๑๕๓/๓๐)

๑. ยืมใช้คงรูป

๓) ความรับผิดผู้ยืมใช้คงรูปในตัวทรัพย์สิน

- เฉพาะเมื่อผิดหน้าที่ตาม ม.๖๔๓ และ ม.๖๔๔ แล้วเกิดความเสียหายเท่านั้น ผู้ยืมจึงจะต้องรับผิด (ฎ.๕๓๔/๐๖, ๓๔๑๖/๔๘)
- ถ้าไม่ผิดหน้าที่ตาม ม.๖๔๓ และ ม.๖๔๔ แม้เกิดความเสียหายก็ไม่ต้องรับผิด ถึงแม้ผู้ยืมจะยอมจ่ายเงินไปให้ผู้ให้ยืมก็ไปฟ้องผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายไม่ได้เพราะตนไม่มีหน้าที่ต้องรับผิด (ฎ.๒๓๖๖/๕๑)

ข้อสอบเนติสมัย ๒๓

- จันทรีย์มรดกาทิตย์พาภริยาไปเที่ยว อังคารขับรถประมาท (ฝ่ายเดียว) สวนทางมาชนรถเสียหาย อาทิตย์จะฟ้องใครให้รับผิดชอบที่เสียหาย

ข้อสอบเนติสมัย ๒๓

- จันทร์ยืมรถอาทิศย์พาทริยาไปเที่ยว อังคารขับรถ
ประมาท (ฝ่ายเดียว) สวนทางมาชนรถเสียหาย
อาทิศย์จะฟ้องใครให้รับผิดชอบที่เสียหาย
ขง ไม่ฟ้องจันทร์ เพราะใช้รถเป็นปกติแก่ทรัพย์สิน
ตามที่ยืมไป ทั้งเหตุที่รถเสียหายมิใช่การกระทำผิด
ของจันทร์ จันทร์ไม่ต้องรับผิด ตาม ม.๖๔๓

ฟ้องอังคาร เพราะอังคารประมาท ความเสียหาย
ทั้งหมดเกิดจากอังคาร อังคารเป็นผู้ทำละเมิด จำต้อง
ใช้ค่าสินไหมทดแทนทั้งหมดตาม ม.๔๒๐

๑. ยืมใช้คงรูป

สมมติตามตัวอย่างเดิม
จันทร์เอารถไปซ่อมจ่าย
ไป ๑๐๐,๐๐๐ บาท
จันทร์จะฟ้องอังคาร
ได้หรือไม่

๑. ยืมใช้คงรูป

ฎ.๖๖๘๓/๓๗ โจทก์ผู้ยืมรถยนต์ของผู้อื่นมาแล้วถูก
จำเลยทำละเมิดชนท้ายได้รับความเสียหาย โจทก์ไม่มี
หน้าที่ซ่อมรถยนต์คันที่ถูกทำละเมิดได้รับความเสียหาย
ให้อยู่ในสภาพเดิม จึงมิใช่ผู้ได้รับความเสียหาย จากการ
กระทำละเมิด ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบ
รถยนต์ให้อยู่ในสภาพเดิม

๑. ยืมใช้คงรูป

ฎ.๒๓๖๖/๕๑ มาตรา ๖๔๓ โจทก์ยืนยันว่า เหตุละเมิด
เป็นความคิดของจำเลย โจทก์ผู้ยืมจึงไม่ต้องรับผิดชอบ
เจ้าของทรัพย์สิน แม้โจทก์จะได้ซ่อมรถที่ยืมมาแล้ว โจทก์
ก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะรับช่วงสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินที่จะ
เรียกร้องให้จำเลยรับผิดชอบได้เพราะโจทก์ไม่มีหนี้อันจะ
ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

(ฎ.๕๒๖/๒๕, ๑๑๙๐/๑๕, ๖๖๘๓/๓๗, ๓๔๕๑/๒๔)

๑. ยืมใช้คงรูป

๔) ความระงับของสัญญา
- ม.๖๔๘ “...ระงับไปด้วยมรณะแห่งผู้ยืม”
- ฎ.๓๓๘/๒๔๓๕ ให้ยืมทรัพย์สินกันตลอดอายุ
ของผู้ยืม เมื่อผู้ให้ยืมตาย ผู้รับมรดกยังไม่มี
สิทธิเรียกทรัพย์สินที่ยืมคืนจนกว่าผู้ยืมจะถึงแก่
ความตายแล้ว และการยืมทรัพย์สินนั้นกำหนด
เวลากันได้เช่นเดียวกับการเช่าทรัพย์สิน
- เหตุอื่นๆ ตามหลักทั่วไป เช่น ม.๖๔๕

๑. ยืมใช้คงรูป

๕) อายุความ
- ม.๖๔๕ “...ค่าทดแทน...หกเดือน
นับแต่วันสิ้นสัญญา”
- ส่วนการฟ้องในฐานะคู่สัญญาเรียก
ใช้ราคามีสิทธิฟ้องภายในอายุความ
๑๐ ปี (ม.๑๕๓/๓๐)
(เทียบ ฎ.๒๕๘๕/๒๖, ๕๖๖/๓๖)
- ส่วนการใช้สิทธิในฐานะเจ้าของกรรมสิทธิ์
ติดตามทรัพย์สินไม่มีอายุความ (ม.๑๓๖๖)

๒. ยืมใช้ถิ่นเปลือง

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ (ใช้ถิ่นไป+มีได้+โอน+ส่งมอบ)
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมฯ(ม.๖๕๐ ๖.๑ ตอนท้าย+ม.๖๕๑+ม.๖๕๒)

๒. ยืมใช้ถิ่นเปลือง

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ (ม.๖๕๐)
 - (๑) ใช้ทรัพย์สินถิ่นไปเพื่อประโยชน์ผู้ยืม
 - (๒) ไม่ต่างตอบแทนแต่มีค่าตอบแทนได้
 - (๓) โอนกรรมสิทธิ์
 - (๔) บริบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สิน

๒. ยืมใช้ถิ่นเปลือง

- (๑) ใช้ทรัพย์สินถิ่นไปเพื่อประโยชน์ผู้ยืม
 - อาหาร, ของกิน, ของใช้หมดไป, ยา, เงินฯ
 - ทรัพย์สินบางชนิดต้องดูเจตนาคู่สัญญาว่ายืมแบบใช้คงรูปหรือใช้ถิ่นเปลือง เช่น ยืมธนบัตรที่มีลักษณะพิเศษ ฯ หรือกรณียืมสังกะสีไปใช้คงรูปหรือใช้ถิ่นเปลือง

๒. ยืมใช้ถิ่นเปลือง

- ฎ.๕๐๕/๐๕ จำเลยยืมไม้และสังกะสีของผู้ร้องเพื่อปลูกเรือนอาศัย
ต้องเอามานับทอนตัดฟันแปรสภาพไปเป็นค้ำเรือนและตามปกติ
เมื่อยืมมาใช้เช่นนี้ ก็หมายความว่าเอาทรัพย์สินนั้น ๆ มาขาดทีเดียว
ไม่ใช่จะเอาทรัพย์สินนั้นไปคืนอีก จึงถือว่าเป็นการยืมใช้ถิ่นเปลือง
กรรมสิทธิ์ในเรือนนั้นโอนไปเป็นของจำเลยตาม ม.๖๕๐

๒. ยืมใช้ถิ่นเปลือง

- (๒) ไม่ต่างตอบแทนแต่มีค่าตอบแทนได้
 - แม้ ส.ญ.ยืมใช้ถิ่นเปลืองเป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน ผู้ยืมมีหนี้ต้องคืนทรัพย์สินที่ยืม แต่อาจมีค่าตอบแทนได้ เช่น ดอกเบี้ยตาม ส.ญ.กู้ยืมเงิน

๒. ยืมใช้ถิ่นเปลือง

- (๓) โอนกรรมสิทธิ์
 - เมื่อต้องโอนกรรมสิทธิ์จึงต้องเป็นเจ้าของ ถ้าไม่ใช่เจ้าของก็ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่จะโอนแก่ผู้ยืม (ฎ.๕๐๕/๐๕)
 - เว้นแต่พอจะถือได้ว่าเจ้าของยินยอม
- ฎ.๓๕๔/๒๓, ๑๖/๓๔
- เมื่อกรรมสิทธิ์โอน แม้เกิดภัยพิบัติที่ผู้ยืมไม่ต้องรับผิดชอบก็ต้องรับบาปเคราะห์นั้น เช่น ยืมมาแล้วเกิดไฟไหม้จากที่อื่นตามมาฯ ผู้ยืมยังต้องรับผิดชอบ

๒. ยืมใช้สินเปลือง

(๔) บริบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สิน

- ม.๖๕๐ ว.๒ “...บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบ...”
- ถ้าไม่ส่งมอบไม่โมฆะแต่ยังไม่เกิดผลผูกพัน
- ยังไม่เกิดสิทธิและหน้าที่ตาม ส.ญ.
- ส.ญ.จะให้ยืมมีได้หรือไม่

เทียบ ฎ.๒๕๒๓/๒๕

๒. ยืมใช้สินเปลือง

ฎ.๒๕๒๓/๒๕ จำเลยเสนอโครงการจัดสรรฯ ให้โจทก์พิจารณาและร่วมทำพร้อมขออนุมัติเงินกู้ ต่อมาตกลงทำ“สัญญากู้เงิน”กับ“สัญญาให้ผู้ซื้อกู้เงินฯ” โดยจำเลยต้องจ่ายเงินค่าตรวจสอบบ้านที่จำเลยสร้างเงินทุกหลังๆละ๗๐๐บาท โจทก์มีหน้าที่หาเงินมาให้ผู้ซื้อกู้ร้อยละ ๑๕ ของราคา จำเลยจะต้องให้ผลประโยชน์แก่โจทก์ร้อยละ ๒.๕ ของราคา สัญญาทั้ง ๒ ฉบับ จึงเป็นสัญญาต่างตอบแทนกันเป็นพิเศษยิ่งกว่าสัญญาธรรมดา คู่สัญญามีสิทธิและหน้าที่ต่อกัน ต่อมาโจทก์จำเลยตกลงเพิ่มวงเงินและปรับค้ำประกันแล้ว โจทก์จะปฏิเสธไม่ให้กู้เงินไม่ได้ เป็นการผิดสัญญา (โจทก์เป็นสถาบันการเงิน)(ฎ.๘๖๐๒/๕๘) (ฎ.๑๔๖๒/๖๕)

๒. ยืมใช้สินเปลือง

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ (ใช้สินเปลือง+มีได้+โอน+ส่งมอบ)
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมฯ(ม.๖๕๐ ว.๑ ตอนท้าย+ม.๖๕๑+ม.๖๕๒)

ยืม

๑. ยืมใช้คงรูป

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้คงรูป
- ๓) ความรับผิดชอบผู้ยืมฯ
- ๔) ความระงับของ ส.ญ.ฯ
- ๕) อายุความ

๒. ยืมใช้สินเปลือง

- ๑) ลักษณะสัญญาฯ
- ๒) หน้าที่ผู้ยืมใช้สินเปลือง
- ๓) อายุความ

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๔๐๘/๖๕ มหาวิทยาลัยโจทก์ให้จำเลยยืมเงินไปเพื่อสำรองจ่ายในการปฏิบัติการตามโครงการและกิจการของศูนย์บริการวิชาการมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโจทก์ สัญญายืมเงินแต่ละฉบับจำเลยทำในฐานะพนักงานของโจทก์ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ดังนั้นการที่จำเลยยืมเงินไปจากโจทก์แต่ละครั้งก็เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในกิจการของโจทก์ทั้งสิ้น มีให้นำไปใช้สอยอันเป็นประโยชน์ของจำเลยผู้ยืมเองเช่นอย่างสัญญายืมใช้คงรูปหรือยืมใช้สินเปลืองตาม ม.๖๔๐ และ ม.๖๕๐ นิคสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยหาได้ผูกพันกันมีลักษณะยืมไม่

ฎ.๑๖/๓๔ จำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้ยืมเงินโจทก์ไว้ แม้เงินกู้ที่จำเลยที่ ๑ รับไป จะเป็นเงินของธนาคารโจทก์และธนาคารโจทก์เป็นผู้มอบเงินกู้ให้แก่จำเลยที่ ๑ ก็เป็นเรื่องที่ธนาคารโจทก์มีเจตนาช่วย ออกเงินกู้แทนโจทก์ซึ่งเป็นบุตรโจทก์ในฐานะเป็นผู้ให้กู้จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้กู้ และฟ้องจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกัน

๓. กู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

ในเบื้องต้นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าสัญญากู้ยืมเงิน
ถือเป็นสัญญาใช้สินเปลืองอย่างหนึ่ง (ฎ.๒๒๖๕/๒๕๖๐)
นอกจากต้องนำบทบัญญัติในมาตรา ๖๕๐ ถึง ๖๕๖
มาบังคับแล้ว ยังต้องนำบทบัญญัติในเรื่องนิติกรรมสัญญา
หรือหนี้ในบรรพ ๑ และบรรพ ๒ มาบังคับใช้ด้วย

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

- กรณีนิติบุคคลทำสัญญายืม (ม.๖๖)
หลักทำตามวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล
จึงจะผูกพัน (ฎ.๑๓๘๓/๕๑)
เว้นแต่เรื่องการกู้ยืมเงิน ถ้านิติบุคคลมี
วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจการค้า แล้วไป
กู้เงินใช้กิจการค้าถือว่าทำในวัตถุประสงค์
(ฎ.๕๐๐๒/๔๐)(เทียบ ฎ.๔๕๐๐/๖๑)
- วัตถุประสงค์ของนิติกรรม (ม.๑๕๐)
(ไม่ขัด ก.ม., ไม่พ้นวิสัย, ไม่ขัดความสงบ)

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

- กรณีนิติบุคคล (ม.๖๖)
ฎ.๕๐๐๒/๔๐ จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์
ในการประกอบธุรกิจการค้า การประกอบธุรกิจดังกล่าว
จึงต้องมีการซื้อขายและต้องมีเงินทุนในการดำเนินกิจการ
การกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของจำเลยที่ ๑
จึงเป็นเรื่องการประกอบธุรกิจการค้าของจำเลยที่ ๑
นั่นเอง หากใช่เป็นการกระทำนอกเหนือวัตถุประสงค์นี้
(ฎ.๓๘๕๖/๒๕)

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

- กรณีนิติบุคคล (ม.๖๖)
ฎ.๑๓๘๓/๕๑ บริษัทจำเลยมีวัตถุประสงค์ในข้อ (๔) คือ การรับ
ออก โอนและสัถหลังค้ำเงินหรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น
และตามข้อ (๓๕) ประกอบธุรกิจบริการรับค้ำประกันหนี้สิน
ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามสัญญาของบุคคลอื่น การที่จำเลย
รับอวัลค้ำสัญญาใช้เงินซึ่งเป็นการค้ำประกันอย่างหนึ่ง จึงเป็น
การกระทำตามวัตถุประสงค์ของจำเลย
ฎ.๔๓๒๘/๓๑ กรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ ๓ (บริษัท) ทำ
สัญญาในนามบริษัทค้ำประกันหนี้ของผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวกับบริษัท
นอกขอบวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบ

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ฎ.๓๐๓/๘๓ บอกผู้ให้กู้ว่าจะเอาไปลงทุนค้าฝิ่นเถื่อน โมงะ
ฎ.๓๕๘/๑๑ บอกผู้ให้กู้ว่าจะเอาให้หนี้ค่าจ้างมือปืน
ไปยิงครู โมงะ
ฎ.๕๓๑๘/๕๒ ผู้ให้กู้ว่าจะไปตั้งเต็นท์กรรมการคุมสอบ
สอบเข้ารับราชการ โมงะ (ฎ.๔๓๒๓/๕๕, ๖๐๒๓/๖๑)
ฎ.๔๘๘๒/๕๐ สัญญาจากมูลหนี้ห่วยได้ดิน ไม่ก่อหนี้
ฎ.๖๒๒๓/๕๖ ข้อตกลงคอกเบี้ยเกิน ก.ม. โมงะ (ฎ.๔๐๐๑/๕๑)
ฎ.๓๓๓๓/๓๘ พระภิกษุให้กู้ยืมโดยคคคคคคเบี้ยได้

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ฎ.๔๖๘/๖๕ จำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้เงินขึ้นตามที่โจทก์ขอร้องให้ช่วยเหลือ
เพื่อโจทก์นำไปใช้แสดงแก่ภริยาให้เชื่อว่าโจทก์ได้ให้จำเลยทั้งสองกู้เงิน
ตามสัญญาผู้ดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่มีการกู้เงินและรับเงินตามสัญญากันจริง
สัญญาผู้เงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ จึงเกิดจากการแสดงเจตนาของ
คู่กรณีตกเป็นโมงะ ไม่มีผลบังคับกันได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง
โจทก์ไม่มีสิทธินำสัญญาผู้เงินมาฟ้องเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้
แก่โจทก์ได้

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ฎ.๓๒๑๐/๖๕ มูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินสืบเนื่องมาจากการที่จำเลยเป็นหนี้การพนันทายผลฟุตบอลแก่โจทก์ จึงหาก่อให้เกิดหนี้อื่นจะเรียกร้องกันไม่ได้ไม่ตามป.พ.พ. มาตรา ๘๕๓ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญากู้ยืมเงิน

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ม.๓๒๑ ๖.๑ ถ้าเจ้าหนี้ยอมรับการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นแทนการชำระหนี้ที่ได้ตกลงกันไว้ ท่านว่าหนี้นั้นก็พ้นอันระงับสิ้นไป (ไม่อยู่ในบังคับ ม.๖๕๓ ๖.๒)

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ฎ.๑๑๓๘/๑๐ การชำระหนี้เงินกู้ด้วยการโอนที่ดิน ให้เจ้าหนี้เป็นการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นซึ่งมิใช่การชำระหนี้ด้วยเงินตามมาตรา ๓๒๑ แม้จะมีได้มีหลักฐานการชำระหนี้เป็นหนังสือตาม ม.๖๕๓ ๖.๒ ศาลก็รับฟังพยานบุคคลที่นำสืบในเรื่องการชำระหนี้นั้นได้เมื่อโอนที่ดินชำระหนี้เงินกู้แล้วหนี้นั้นก็ระงับไป (เนติ ๖๕)

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ฎ.๓๕๓๗/๖๓ ส.ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โดยโจทก์รับบัตรเอทีเอ็มของ ส. ไว้ถอนเงินจากบัญชีของ ส. กรณีนี้เป็นเรื่องที่เจ้าหนี้ยอมรับการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นแทนการชำระหนี้ที่ได้ตกลงกันไว้ตาม ม.๓๒๑ ๖.๑ ซึ่งไม่ต้องห้ามที่จำเลยจะนำสืบพยานบุคคลให้ศาลเห็นถึงวิธีการชำระหนี้โจทก์ว่าได้ปฏิบัติต่อกันเช่นใด ทั้งไม่อยู่ในบทบังคับเฉพาะตาม ม.๖๕๓ ๖.๒

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

การทำหนังสือรับสภาพหนี้
ไม่ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป

นำเรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้มาใช้ด้วย

ฎ.๕๕๒/๒๓ การทำหนังสือรับสภาพหนี้ ไม่ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป หนังสือรับสภาพหนี้คงเป็นเพียงหลักฐานแห่งการสงวนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูลหนี้เดิมนั่นเอง (เนติ ๖๕)

๓. กู้ยืมเงิน

การพิจารณาว่าเป็นนิติกรรม
กู้ยืมเงินหรือไม่ ต้องพิจารณา
จากเจตนา แบบ เนื้อหาของสัญญา
และความผูกพันคู่สัญญาด้วย

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๑๑๐๓/๕๕ การพิจารณาว่าเป็นนิติกรรมประเภทใด ต้องพิจารณาจาก
เจตนา แบบ เนื้อหาของสัญญาและความผูกพันคู่สัญญา สาเหตุที่ผู้เสียหาย
เข้าทำสัญญากับบริษัท ท. ก็เพราะมีเจตนากู้เงิน จากบริษัท ท. ที่อ้างว่าเป็น
การร่วมลงทุน ก็ไม่ปรากฏว่าบริษัท ท.มีกิจการใดที่จะให้ร่วมลงทุน หรือ
ผู้เสียหายได้ประโยชน์ใดจากการเข้าทำสัญญาร่วมลงทุน คงมีแต่การชำระ
เงินคืนเป็นรายวันตามที่กำหนด พฤติกรรมเห็นได้ชัดว่าเป็นการกู้เงิน
ผู้เสียหายผ่อนชำระโดยรวมส่วนดอกเบี้ยอันเป็นผลประโยชน์ที่บริษัท ท.
เรียกจากผู้เสียหายรวมอยู่ด้วย ซึ่งเป็นดอกเบี้ยที่เกินอัตราที่ ก.ม.กำหนด

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๑๔๘๓๘/๕๖ แม้มีการทำสัญญาเข้าชื่อก็เป็นเพียงนิติกรรม
อำพรางการกู้ยืมเงินที่แท้จริง โดยการกู้ยืมเงินดังกล่าวคิดผล
ประโยชน์เป็นดอกเบี้ยไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ ๘๐ ต่อปี เกิน
อัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดฐานร่วมกับ
พวกรู้ยืมเงินโดยเรียกดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
(เทียบ ฎ.๒๔๘๘๐/๕๕, ๑๐๒๕/๓๒, ๔๖๘๖/๕๒, ๒๕๐/๖๔)

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๔๘๐๕/๔๐ โจทก์รับซื้อสัตว์น้ำจากผู้มีอาชีพประมง
และยังให้ยืมเงินและทอดรองจ่ายค่าใช้จ่ายและค่าอุปการณ
เกี่ยวกับเรือประมงของผู้ซึ่งนำสัตว์น้ำมาขายแก่โจทก์
การชำระคืนตกลงให้หักจากค่าปลาทูหรือสัตว์น้ำที่นำมาขาย
จำเลยนำปลาไปขายแก่โจทก์ โดยโจทก์ให้จำเลยยืมเงินและ
ทอดรองจ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเรือประมงของจำเลยไปก่อน
เมื่อจำเลยนำสัตว์น้ำมาขายแก่โจทก์ โจทก์จึงคิดหักหนี้เงิน
ที่จำเลยรับล่วงหน้าและทอดรองจ่ายไป ดังนี้ นิติสัมพันธ์
ระหว่างโจทก์กับจำเลยดังกล่าวมิใช่เป็นการกู้ยืมแต่เป็นการ
รับเงินไปเป็นทุนหมุนเวียนในการทำการประมงของจำเลย
(ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ โจทก์ก็มีอำนาจฟ้อง)

๓. กู้ยืมเงิน

- สัญญากู้ยืมเงินมีอายุความ ๑๐ ปี (ม.๑๕๓/๓๐)
เว้นแต่ตกลงกำหนดวิธีชำระหนี้คืนโดยผ่อนชำระเงิน
เป็นงวดๆ มีอายุความ ๕ ปี (ม.๑๕๓/๓๓(๒))
- วิธีนับอายุความก็ตามหลักทั่วไปและนำเรื่อง
อายุความสะดุดหยุดลงมาใช้ด้วย (ฎ.๓๒๒๒/๓๔)
- ถ้ามีกำหนดคืนตามวันปฏิทิน อายุความก็เริ่ม
นับตั้งแต่วันถัดจากวันตามปฏิทินนั้น
- ถ้าไม่มีกำหนดเวลาคืนและอนุมาณไม่ได้
ก็เรียกได้โดยพลัน ม.๒๐๓ ฟ้องได้ไม่ต้อง
บอกกล่าว ม.๖๕๒ อายุความเริ่มนับตั้งแต่วันถัดจาก
วันยืม (ฎ.๘๑๓๒/๕๑, ๕๑๘๒/๕๖, ๘๘๑๑/๕๖)

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๘๑๓๒/๕๑ สัญญากู้ยืมเงินไม่ได้กำหนดเวลาชำระคืนเงินคืนไว้
โจทก์ย่อมเรียกให้จำเลยชำระหนี้ได้โดยพลันตาม ม. ๒๐๓ ๖.๑
และถือเป็นระยะเวลาที่ผู้ให้กู้อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้
อายุความจึงเริ่มนับตั้งแต่วันถัดจากวันทำสัญญากู้เงินแต่ละฉบับ
ซึ่งกฎหมายมิได้กำหนดอายุความการกู้ยืมเงินไว้โดยเฉพาะ
ต้องให้อายุความทั่วไป ๑๐ ปี ตาม ม. ๑๕๓/๓๐ (ฎ.๒๓๗๐/๖๐)

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๑๐๖๒/๖๔ หนี้เงินกู้ตามสัญญากู้ยืมเงิน มีเงื่อนไขให้ผ่อนชำระเงินกู้ทั้งต้นเงินและ ดอกเบี้ยเป็นรายเดือน จึงเป็นหนี้เงินที่ต้อง ผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ มีอายุความ ๕ ปี

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๑๑๕๒/๕๒ จำเลยที่ ๑ กู้ยืมไปจากโจทก์มีข้อตกลงผ่อน ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยคืนเป็นงวด ถือได้ว่าโจทก์และจำเลย ที่ ๑ ตกลงกำหนดวิธีชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินคืนโดยผ่อนทุน คืนเป็นงวดๆ สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงมีกำหนดอายุความ ๕ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๓(๒) (ฎ.๑๒๔๔๒/๕๓, ๑๕๑๕๘/๕๘, ๖๑๔๕/๖๒)

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๑๑๗๔/๖๘ จำเลยสมัครขอรับสินเชื่อเงินสดตามคำฟ้อง เป็นกรณีที่จำเลยกู้ยืมเงินจากบริษัท จ. โดยมีข้อตกลงให้ จำเลยชำระเงินต้นและดอกเบี้ยคืนแก่บริษัทเป็นงวดรายเดือน เดือนละ ๒,๓๔๘ บาท มีกำหนด ๒๔ เดือน จึงเป็นการ ชำระเงินผ่อนคืนทุนเป็นงวด ๆ ซึ่งมีอายุความ ๕ ปี ตาม มาตรา ๑๕๓/๓๓ (๒)

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๒๕๒๒/๖๑ สัญญาสินเชื่อเงินสดกำหนดให้จำเลยชำระ เพียงจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องชำระ และมีได้กำหนดให้จำเลย ต้องผ่อนชำระทุนคืนเป็นเวลาที่งวด ตามสัญญาสินเชื่อเงินสด จึงไม่มีลักษณะผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ ตาม ม.๑๕๓/๓๓(๒) ซึ่งมีอายุความ ๕ ปี แต่มีอายุความ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๑๕๘/๖๕)

๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๕๕๘๖/๔๔ จำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้ไว้กับโจทก์โดยมี จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน วันที่ ๓ ธ.ค.๓๔ จำเลยที่ ๑ มียอดหนี้ ค้างชำระโจทก์ ต่อมาจำเลยที่ ๑ ถึงแก่ความตาย การที่โจทก์ ไม่ได้ใช้สิทธิเรียกร้องต่อกองมรดกของจำเลยที่ ๑ นับแต่ทราบ ว่าจำเลยที่ ๑ ถึงแก่กรรมภายในอายุความ ๑ ปี สิทธิเรียกร้องต่อ กองมรดกของจำเลยที่ ๑ จึงขาดอายุความตาม ม.๑๗๕๔ วรรค ๓ จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันยอมยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นอ้างได้ ตาม ม.๖๘๔ จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชำระหนี้ตามฟ้อง (เนติ ๕๕)

๓. กู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

- ๑) บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบเงินกู้ยืม (ม.๖๕๐ วรรค ๒)
- ๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม.๖๕๒)
- ๓) หลักฐานแห่งการกู้ยืม (ม.๖๕๓ วรรค ๑)
- ๔) การนำสืบการใช้เงินกู้ยืม (ม.๖๕๓ วรรค ๒)
- ๕) ดอกเบี้ยในการกู้ยืม (ม.๖๕๔, ๖๕๕ + พ.ร.บ. ห้ามฯ + พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ.ฯ)
- ๖) การรับหรือคืนทรัพย์สินแทนเงินกู้ยืม (ม.๖๕๖)

 ๑) บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบเงินกู้ยืม (ม. ๖๕๐ ว.๒)

บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบ

- ม.๖๕๐ ว.๒ “...บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบ...”

- ไม่ส่งมอบไม่โมฆะแต่ยังไม่เกิดผลผูกพัน

ยังไม่เกิดสิทธิและหน้าที่ตาม ส.ญ.

 ๑) บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบเงินกู้ยืม (ม. ๖๕๐ ว.๒)

สัญญากู้ยืมเงินเป็นสัญญาใช้เงินเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่ง ย่อมบริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบเงินที่กู้ยืม ตราใบที่ยังไม่มีการส่งมอบเงินกู้ยืมตราใบนั้นสัญญากู้ยืมเงินก็ยังไม่บริบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นคนละส่วนกับการมีหลักฐานแห่งการกู้ยืม ถ้ามีการส่งมอบเงินที่กู้ยืมแม้ไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืม หนี้เงินกู้ยืมก็สมบูรณ์และมีประกันในหนี้เงินกู้ยืมดังกล่าวได้แล้ว ส่วนจะฟ้องร้องผู้กู้ได้หรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

 ๓. กู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

๑) บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบเงินกู้ยืม (ม. ๖๕๐ ว.๒)

๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

๓) หลักฐานแห่งการกู้ยืม (ม. ๖๕๓ ว.๑)

๔) การนำสืบการใช้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๓ ว.๒)

๕) ดอกเบี้ยในการกู้ยืม (ม. ๖๕๔, ๖๕๕ + พ.ร.บ. ห้ามฯ + พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ.)

๖) การรับหรือคืนทรัพย์สินแทนเงินกู้ยืม (ม. ๖๕๖)

 ๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

- ถ้ากำหนดเวลาคืนตามวันปฏิทินก็คืนตามกำหนดเวลา มิฉะนั้นลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยมีพักต้องเตือนเลย (ม.๒๐๔ ว.๒)(ฎ.๑๗๓๕/๒๒,๕๙๖๘/๔๓)

- ถ้าการชำระเงินกู้ยืมคืนไม่ได้กำหนดเวลาอันจะพึงชำระหนี้กันไว้แน่นอนและจะอนุมานจากพฤติการณ์ทั้งปวงก็ไม่ได้ เจ้าหนี้ย่อมเรียกให้ชำระหนี้ได้โดยพลันตาม ม.๒๐๓ ว.๑ และภายหลังเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเขาเตือนแล้วตาม ม.๒๐๔ ว.๑

 ๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

ฎ.๕๙๖๘/๔๓ หลักฐานการกู้ยืมเงินกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ในวันสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๓๗ ซึ่งก็คือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๗ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจำเลยไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ จึงถือว่าจำเลยเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘ และโจทก์มีสิทธิคิดดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัด (อายุความเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘)

 ๓. กู้ยืมเงิน

ฎ.๙๗๒/๕๑ สัญญากู้เงินไม่ได้กำหนดเวลาชำระต้นเงินคืนไว้ โจทก์ย่อมเรียกให้จำเลยชำระหนี้ได้โดยพลันตาม ม. ๒๐๓ ว.๑ และถือเป็นระยะเวลาที่ผู้ให้กู้อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ อายุความจึงเริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สัญญากู้เงินแต่ละฉบับซึ่งกฎหมายมิได้กำหนดอายุความการกู้ยืมเงินไว้โดยเฉพาะ ต้องให้อายุความทั่วไป ๑๐ ปี ตาม ม. ๑๕๓/๓๐ (ฎ.๒๗๗๐/๖๐)

๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

- ถ้าไม่มีกำหนดเวลาคืนกันไว้แน่นอน

- ม.๖๕๒ “...ผู้ให้ยืมจะบอกกล่าว...

ให้คืนทรัพย์สินภายในเวลาอันควร...”

- บอกกล่าวให้คืนไม่คืนฟ้องได้

ไม่จำเป็นต้องบอกเลิกสัญญา (ฎ.๒๕๓๘/๓๘)

(บอกกล่าวเป็นการเตือน ม.๒๐๔๖.๑(เนติ ๕๓))

หนี้เงินกู้ยืมไม่ได้กำหนดเวลา
อันจะพึงชำระหนี้กันไว้แน่นอนและ
อนุমানจากพฤติการณ์ทั้งปวงก็ไม่ได้
ผู้ให้กู้จะฟ้องให้ผู้ชำระหนี้ทันที
โดยไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวก่อน
ได้หรือไม่

๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

ฎ.๕๙๒/๕๖ ม.๖๕๒ เป็นบทบัญญัติให้สิทธิผู้ให้ยืม
สำหรับกรณีที่ในสัญญาไม่มีกำหนดเวลาชำระคืนว่า
ผู้ให้ยืมจะบอกกล่าวแก่ผู้ยืมให้คืนเงินภายในเวลา
อันควรซึ่งกำหนดไว้ในคำบอกกล่าวนั้นก็ได้นั้น
ไม่ทำให้โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องหรือเรียกให้ผู้ยืมชำระ
หนี้ได้โดยพลัน จึงหาใช่ต้องเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันที่
ครบกำหนดตามหนังสือทวงถามของผู้ให้กู้ไม่

๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

เมื่อการชำระเงินกู้ยืมคืนไม่ได้กำหนด
เวลาอันจะพึงชำระหนี้กันไว้แน่นอนและ
จะอนุমানจากพฤติการณ์ทั้งปวงก็ไม่ได้
เจ้าหนี้ย่อมเรียกให้ชำระหนี้ได้โดยพลันตาม
ม.๒๐๓ ว.๑ การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องขอให้
จำเลยชำระหนี้ถือว่าเป็นการบอกกล่าว
ทวงถามให้จำเลยชำระหนี้เงินกู้ยืมอยู่ในตัว
แล้ว (เทียบ ฎ.๕๙๓/๖๒)

๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

ฎ.๑๓๐๒/๓๕ หนี้ที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้

โจทก์มีสิทธิทวงถามได้โดยพลันตาม ป.พ.พ.

ม. ๒๐๓ แต่ไม่ปรากฏว่าโจทก์ทวงถามเมื่อใด

จึงถือว่าจำเลยผิดนัดในวันฟ้อง

(คดีนี้โจทก์ฟ้องให้ชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ย)

๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๒)

ฎ.๒๕๓๘/๓๘ สัญญากู้เงินมีข้อความว่า
เมื่อครบกำหนดตามสัญญาแล้ว ถ้าผู้กู้ไม่นำ
ต้นเงินมาชำระคืน ผู้ให้กู้อนุโลมให้ต่อสัญญา
ได้อีก เมื่อครบกำหนดตามสัญญาผู้กู้ไม่
ชำระเงินคืน ย่อมถือได้ว่าผู้ให้กู้และผู้กู้ได้ทำ
สัญญากู้เงินกันใหม่ต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลา

๓. กู้ยืมเงิน (ม.๖๕๓ - ม.๖๕๖)

- ๑) บริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบเงินกู้ยืม (ม.๖๕๐ วรรค ๒)
- ๒) กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้ยืม (ม.๖๕๒)
- ๓) หลักฐานแห่งการกู้ยืม (ม. ๖๕๓ วรรค ๑)
- ๔) การนำสืบการใช้เงินกู้ยืม (ม. ๖๕๓ วรรค ๒)
- ๕) ดอกเบี้ยในการกู้ยืม (ม. ๖๕๔, ๖๕๕ + พ.ร.บ. ห้ามฯ + พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ.)
- ๖) การรับหรือคืนทรัพย์สินแทนเงินกู้ยืม (ม. ๖๕๖)

คำ

หนี้ถึงกำหนด
ชำระหนี้ให้คำ ๖๐๐,๐๐๐ บาท
คำทำหนังสือปลดหนี้ให้ขาว

แดง กู้ | ขาว | ต่อมาเขียว
๒ ด้าน | คำฯ | คำฯ
๑ ด้าน | ๑ ด้าน

อ.วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยยะ (๓ ช.ม.)

- วันที่ ๘ มิ.ย. ๖๕ (ครั้งที่ ๒-๓) - ๒ ช.ม.
- วันที่ ๒๒ มิ.ย. ๖๕ (ครั้งที่ ๔-๕) - ๒ ช.ม.
- วันที่ ๖ ก.ค. ๖๕ (ครั้งที่ ๕-๖) - ๒ ช.ม.